

รายงานของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่อ F.A.O.

J.R. Hudson B.Sc., M.R.C.V.S.

แปลโดย ดร. อาจิต ไซคีเสน

ข้อเสนอแนะ

ก. การปราบปรามโรคริ้นเคอร์เปสต์ ซึ่งทำกันมาอย่างได้ผลดีในระหว่าง ๒-๓ ปี ที่แล้วมานี้ ควรจะปฏิบัติต่อไป ในประเทศ เวียดนามการฉีดวัคซีนริ้นเคอร์เปสต์ควร จะทำต่อไปจนกระทั่งสัตว์ทั่ว ประเทศได้รับ การฉีดวัคซีนอย่างทั่วถึง และการฉีดวัคซีนให้ แก่สัตว์ที่เกิดใหม่ควรทำปีละครั้งเป็นเวลา ๒ ปี ภายหลังจากการระบาดของโรคครั้ง สิ้นสุด เพื่อที่จะให้โรคที่อาจจะเป็นในสัตว์ป่า หหมดไปเอง ในประเทศกัมพูชาควรจะได้มีการ ค้นหาการระบาดของโรคนี้ และปราบปราม ด้ย แต่ควรจะทำการฉีดวัคซีนให้แก่วัว ในทุกท้องที่ ใน ๒ ปีภายหลังจากการระบาดของ โรคครั้งสิ้นสุดท้าย ในประเทศไทยและลาว ควรจะทำการค้นหาการระบาดของโรคในท้อง ที่ซึ่งเกิดโรคได้ง่าย อยู่เรื่อย ๆ และควรทำ การป้องกันปราบปรามให้สงบลง ถ้าหาก ปรากฏว่ามีการระบาดของโรคเกิดขึ้น ใน ประเทศพม่าควรจะ รมัด้ระวางเป็นพิเศษ ใน บริเวณเขตติดต่อ ปากัดถานตะวันออก และ

อัสสัม ซึ่งการควบคุมของเจ้าหน้าที่สัตว แพทย์มิได้ก้าวหน้าเท่าที่ควร และควรจจะ รักษาระดับภูมิคุ้มกันต่อโรคนี้ในโค และ กระบือในเขตคันให้อยู่ในระดับสูง จน กระทั่งสถานะโรคในเขตคังสองเป็นที่วางใจ ได้ ในทุก ๆ ประเทศโคและกระบือที่จะทำ การเคลื่อนย้ายไประยะไกล ๆ ควรจะได้รับ การฉีดวัคซีน และกักตรวจ ณ ที่ ๆ สมควร ประมาณ ๓๕ วันก่อนที่จะอนุมัติให้เคลื่อน ย้ายไปได้ การปฏิบัติเช่นนี้เห็นสมควรให้ กระทำติดต่อกันไปเป็นเวลา ๒ ปี ภายหลัง ที่มีการระบาดของโรคเป็นครั้งท้ายในแถบอา เซียนตะวันออกเฉียงใต้

ข. ควรจะได้มีการ ห้ามมิให้นำ ปศุ สัตว์ เนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์สัตว์ซึ่งยังมี ได้ ทำการทำลายเชื้อโรคจากประเทศที่ยังมีโรคริ้น เคอร์เปสต์อยู่เข้าภายในประเทศ ในที่นี้ อาจจะมี ข้อ ยก เว้นยอมให้ นำโค หรือ กระบือ เข้า มา เพื่อทำการผสมพันธุ์ได้บ้าง แต่ที่ขาดต้อง ระวังข้อบังคับกฎเกณฑ์ เกี่ยวกับการฉีดวัคซีน

และกักเพื่อตรวจดูอาการอย่างเคร่งครัด เพื่อใช้บังคับ เพื่อที่จะได้ไม่เป็นการเดือดร้อนการนำโรคเข้าประเทศ

ค. ในปัจจุบันนี้ ขอแนะนำให้ สถานศึกษา ศาสตราจารย์ในเขตคนมีวัคซีนโรค ไรบ์เปิดศกเก็บไว้สำรองประมาณหนึ่งหมื่นโด้ดี พร้อมที่จะใช้ได้ทันทีเมื่อเกิดมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น

ง. ควรจะได้มีวิธีการป้องกันโรคตามสมควรในสถานศึกษา ศาสตราจารย์ที่กระทำกรผ่านเชื้อพิษโรค ไรบ์เปิดศก เพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าไวรัสจะไม่หลุดออกมาติดกับสัตว์ภายนอก

จ. สถานศึกษา ศาสตราจารย์ทั้งหลายควรจะอยู่ในสภาพที่จะให้ความช่วยเหลือแก่สัตว์แพทย์ในท้องถิ่น ในการตรวจวินิจฉัยโรค ไรบ์เปิดศก โดยเหตุที่การระบาดของโรค ไรบ์เปิดศกยังมีน้อยดังเท่าไร ความต้องการในการวินิจฉัยโรคอย่าง ถูกต้องก็ยิ่งเพิ่มความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น

๒. มีหลักความจริงอยู่ว่าในเมื่อ โรคระบาดที่สำคัญโรคหนึ่ง ได้ถูกกำจัดให้หมดสิ้นไปแล้ว อีกโรคหนึ่งหรือหลายโรคก็จะมี ความสำคัญมากขึ้น ประเทศไทยได้ตระหนักถึงผลเสียหายในทางเศรษฐกิจซึ่งเกิดจากโรคปากและเท้าเปื่อยและอาจจะไม่นานนักที่ประเทศอื่น ๆ จะเห็นประโยชน์ที่จะได้รับในการปราบโรคระบาดเช่นนี้ การปราบก็คงจะปราบเป็นภาคเหมือนกับการที่ปราบโรค ไรบ์

เปิดศก และเมื่อจะถึงเวลาปราบโรคในสถานศึกษา ศาสตราจารย์หนอง ดำห่วยใน ประเทศไทยก็ควรจะอยู่ใน สถานะที่ผลิตวัคซีนได้เพียงพอที่จะใช้ในแถบบริเวณทั้งหมด ควรหาทางให้ประเทศอื่นๆ ได้สนใจในงานของสถานศึกษา ศาสตราจารย์หนองดำห่วย ความสำคัญของการที่จะได้ทราบแบบ (type) ของไวรัสที่จะทำให้เกิดโรคในประเทศต่างๆ นั้นเป็นที่ทราบกันเป็นอย่างดีแล้วจึงไม่ขอกล่าว ณ ที่นี้ และโดยเหตุที่สถาน ศึกษา ศาสตราจารย์หนอง ดำห่วยอยู่ในสภาพที่ทำการแยกได้ จึงเห็นควรที่จะให้ประเทศอื่น ๆ ดังตัวอย่างไวรัสจากที่ ๆ เกิดโรคให้สถานศึกษา ศาสตราจารย์หนองดำห่วยเพื่อทำการแยกให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

๓. ประเทศไทยได้ทำการปราบปรามโรค ปากและ เท้า เปื่อย อยู่ อย่าง ชมก เขม้นประเทศอื่น ๆ ก็ควรจะหาทางให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์ในการปราบโรคนี้ เพื่อที่จะปราบโรคนี้ต่อไปในอนาคต

๔. ถ้าเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้โรค และ กระทบในแถบ เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ นั้นตายก็คือโรคเฮโมรายิกเซ็ปติซีเมีย และการปราบปรามก็มักจะใช้วิธีฉีดวัคซีนป้องกันในขณะที่เกิดมีโรคระบาดขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์นี้ควรจะได้มีการ ผลิต วัคซีนชนิดทำให้ตกตะกอนด้วยสารส้ม (alum precipitated)

และวัคซีนที่ทำขึ้นควรจะ ได้จากการเลี้ยง เชื้อ Pasteurella multocidatype ๑ ของโรเบิร์ต ในระยะ ๑ (Phase ๑) ซึ่งขึ้นอย่างหนาแน่นใน เวลาเดียวกันก็ควร จะฉีดวัคซีน ทำการ บั๊อง กันในบริเวณที่โรคทำความเสียหายให้บ่อยๆ เป็นการล่วงหน้า โดยใช้วัคซีนชนิด แอดจูแวนท์ (adjuvant) ดังที่ ดร. เบนไดได้เสนอแนะเอาไว้

๕. ในทุกๆ ประเทศในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความยากลำบากส่วน ใหญ่ในการปราบโรคระบาดก็คือชาวนา เจ้า ของสัตว์ไม่เข้าใจใน เรื่อง ส่าเหตุ และสภาพ ของโรค โดยเหตุนี้จึงมิได้เห็นความสำคัญ ในการที่จะรายงานโรคระบาด ความสำคัญ ในการฉีดวัคซีนและความสำคัญในการปฏิบัติ การตามระเบียบการ กักสัตว์ เพื่อตรวจดู อาก การ เห็นควรที่จะพยายามให้การศึกษแก่ ประชาชนในเรื่องนี้ การทำบทเรียนอย่าง ง่าย ๆ ให้แก่นักเรียนในชนบทเป็นวิธีหนึ่ง ที่ จะใช้ได้ ปัจจุบันนี้ได้จัดทำบทเรียนเป็นค่ว อย่างชุดหนึ่ง ซึ่งได้มีการแปลเป็นภาษา พม่า ไทย กัมพูชา และเวียดนามแล้ว ควรจะแจกจ่ายบทเรียนดังกล่าวแล้วนี้ไป ให้ มากที่สุด

๖. ทุกประเทศควรเพิ่มความสนใจใน การชันสูตรโรคที่ ถูกต้อง ให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะโรคที่ทำความเสียหายให้แก่สัตว์ ยัง

ทราบกันเป็นส่วนน้อยถึงสาเหตุส่วนใหญ่ที่ ทำ ความเสียหายให้แก่สัตว์แต่ละไก่ แม้ว่าจะมี สถาน วิทยาศาสตร์ ที่ เปรียบ พร้อม ไป ด้วย เครื่องมือ เครื่องใช้ที่ดี ในประเทศพม่า ไทย กัมพูชา และเวียดนาม แต่สัตว์แพทย์ท้องถิ่น ก็มิได้ใช้ประโยชน์จากสถานวิทยาศาสตร์ ดัง กล่าวพอควร ควรจะได้เริ่มบริการสอบ ส่วนทางสัตวแพทย์ชนในแต่ละประเทศ สัตว์ แพทย์ผู้ทำหน้าที่สอบสวนควรจะมีความ ชำ นานุกในทางตรวจปฏิบัติการ และมี เครื่องมือ เครื่องใช้พอที่จะปฏิบัติการได้ และเพื่อที่จะ ให้ใกล้ชิดกับโรคในท้องถิ่นควรจะ ให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวชนกับกองควบคุมโรคระบาด เจ้า หน้าที่ดังกล่าวจะได้ทำการศึกษาโรค พอที่ จะทราบว่าจะ เป็นโรคระบาด โรคที่เกิดจาก การขาดอาหารหรือสาเหตุอื่นๆ มากกว่าที่จะ ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาหนึ่ง สาขาใด โดยเฉพาะ

๗. เนื่องจากยังไม่ทราบถึงภาวะ โรค อหิวาต์สัตว์อย่างแน่ชัด และยังไม่มีวัคซีน ที่ดี พอเพียง จึงยังไม่แนะนำให้ทำการฉีดวัคซีน ชนิดนี้อย่างกว้างขวาง

๘. ควรจะ สนับสนุนให้ มีการ ฉีด วัคซีนกันโรคนิวคาสเซิล และฝีดาษ ให้แก่ลูกไก่ โดยใช้วัคซีนชนิดเชื้อเป็น และขยายบริการ หนีออกไปตามชนบทด้วย

๙. ควรจะ พยายาม ให้ประชาชน ได้

ทราบถึงธรรมชาติของโรคพิษสุนัขบ้าและการ
ปราบที่ไม่ได้ผล ถ้าหากว่ายังคงมีสุนัขที่ไม่มี
เจ้าของ ควบคุมไม่ได้ก็เป็นจำนวนมากมาย
ดังในขณะนี้

๑๐. เมื่อมีเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการอย่าง
เพียงพอ ก็ควรจะใส่ใจในโรคบรูเซิลโดซิส
วัณโรคและเล็บโตสไปโรซิส การใช้วัคซีน
ป้องกันโรคบรูเซิลโดซิสชนิดเตรน ๑๙ นั้น
ควรจะใช้ก็ต่อเมื่อ ผลของการสำรวจโรค
ปรากฏว่ามีอัตราการเป็นโรคสูง ถ้าในฝูง
ที่มีอัตราการ เป็นโรคต่ำก็ ควร ใช้วิธี ทำลาย
วัณโรคจะกำจัดได้โดยวิธีวางแผนการทดสอบ
ที่ถูกต้อง และทำลายสัตว์ที่แสดงอาการ ส่วน
โรค เล็บโตสไปโรซิส นั้นต้อง อาศัย การทดสอบ
อย่าง จริงจัง ในสถาน ศึกษาคำศัพท์ เป็น
อย่างมาก และเชื่อว่าจะมีมากมายหลาย
ชนิดในประเทศทางแถบตะวันออกไกลนี้

๑๑. เนื่องจากโรคระบาดของสัตว์นั้น
ไม่ยอมรับ นับถือ พรหมแดน ระหว่าง ประเทศ
ดังนั้นในการที่จะควบคุม การปฏิบัติการ
ร่วมของเจ้าหน้าที่ทั้งสอง ฝ่าย จึงเป็น ของ จำ
เป็น รัฐบาลของทุก ๆ ประเทศควรจะลง
เสริมให้เจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ชนผู้ใหญ่ หรือ
อธิบดีกรมสัตวแพทย์ในประเทศใกล้เคียงกัน
ได้มีการติดต่อกันอย่างใกล้ชิด การติดต่อ
กัน ในทางการทูตบางที่อาจจะต่ำช้า บาง
ประเทศได้จัดให้มีการแจ้ง กัน ให้ทราบ เมื่อ

เกิดมีโรคระบาดขึ้นโดยทางโทรเลขแล้ว การ
พบปะระหว่างอธิบดีกรมสัตวแพทย์เพื่อ แลก
เปลี่ยนความคิดเห็นในปัญหาว่าร่วมกันควรจะมิ
บ่อยครั้งขึ้น โดยนะเพาะอย่างยิ่งการติดต่อ
ระหว่างปากีสถานตะวันออก, อินเดีย และ
พม่าควรจะได้รับความสนใจด้วย

ปัญหา

ตามข้อตกลงงานที่ได้รับมอบหมายให้
ทำก็คือ ขบคิดปัญหาใหญ่ในการกำจัดโรค
รินเคอร์เปสต์ งานที่ได้รับมอบหมายนี้ความ
จริงเป็นผลของการประชุมที่มณฑลในกรุงเทพฯ
ในเดือนพฤษภาคม ๑๙๒๕ ระหว่างผู้แทน
ประเทศไทย กับพม่า ดาวและเวียดนามซึ่ง
ได้ขบคิดกันถึงการกำจัดโรคนี้ทั้งหมด นอก
จากนี้แล้ว ความหมายยังได้กว้างออกไป
ครอบคลุมถึงการ ให้ความช่วยเหลือใน การ
ปราบโรคระบาดอื่น ๆ ของสัตว์เล็กและสัตว์
ปีกด้วย และผู้เชี่ยวชาญได้ ให้คำแนะนำต่อ
กรมสัตวแพทย์ในประเทศภาคพื้นเอเชียตะวันออก
เฉียงใต้ เกี่ยวกับปัญหาเรื่องสุขภาพ
สัตว์ธรรมชาติด้วย

โรครินเคอร์เปสต์ เมื่อผู้เชี่ยวชาญ
มาถึงภูมิภาคแถบนี้ในเดือนกุมภาพันธ์ ๑๙๒๖
สถานะโรครินเคอร์เปสต์มีโดยยอกัน
ประเทศ พม่าได้ปลอด โรค รินเคอร์-

เป็ดที่หลังจากสงคราม โดกครั้งที่สอง ดังบดง
เล็กน้อย โรครินเคอร์เป็ดได้เกิดระบาดใน
ระหว่งสงครามโดกครั้งที่สองทำให้สัตว์เกิด
ล้มตายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในบริเวณภาคกลางของ ประเทศที่เป็น บริเวณ
ที่ปลูกข้าว ได้ใช้วัคซีนฆ่าพิษแพะ
ปราบในระยะแรก และเนื่องจากทำการฉีด
วัคซีนชนิดนี้ให้แก่สัตว์ในบริเวณ กว้างขวาง
ทำให้เกือบสามารถกำจัดโรคระบาด ให้หมด
ไปได้ในเดือนนี้ ๑๙๕๖

ประเทศไทยตอนใต้และมลายูได้ปลอด
จากโรครินเคอร์เป็ดมาเป็น เวลาหลายปี
และต่อมาในเดือนปลายปี ๑๙๕๐ ประเทศไทย
ได้ทำการปราบ โรครินเคอร์เป็ด จนกระทั่ง
โรค ได้สงบลงทั้ง ประเทศในเดือน ธันวาคม
๑๙๕๑ หลังจากนั้นก็ได้มีการระบาดของ
โรคประปรายตามชายแดนที่ติดต่อกับประเทศ
กัมพูชา แต่ก็ได้ถูกกำจัดให้หมดไปทุกครั้ง
ได้เริ่ม ใช้ วัคซีนรินเคอร์เป็ด ชนิด กระจาย
ผ่านตู้กรมมาตั้งแต่ปี ๑๙๕๐

ได้เกิดการระบาดของโรครินเคอร์เป็ด
อย่างหนักในประเทศลาว ในปี ๑๙๕๔-๕ ซึ่ง
ทำลาย สัตว์เป็นจำนวน ตามในดั่งของ จำนวน
โคกระบือของประเทศ หลังจากนั้นมาโดยที่
ต้องเลี้ยงกองทัพของประเทศลาว กอง สัตว์
เลี้ยงจึงลดจำนวนลง โรคจึงไม่ระบาดแพร่
ไป ประเทศนี้ได้ปลอดจากโรครินเคอร์เป็ด

มาหลายปีแล้ว

ในประเทศกัมพูชา และเวียดนามยังคง
มีโรคระบาดอยู่ ในประเทศกัมพูชาได้มีการ
ปราบโรคเมื่อเกิดมีโรคระบาดขึ้น โดยฉีด
วัคซีนชนิดเชื้อตายทำจากอวัยวะ (INACTI-
VATED TISSUE VACCINE) ในเวียดนาม
เพื่อที่จะไม่ให้มีโรคระบาดเกิดขึ้น ได้
มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรค โดยใช้วัคซีน ริ-
เคอร์เป็ดชนิด กระจายโดยเตรียมสด ๆ ใน
ท้องถิ่น

อุปสรรค ในการ กำจัด โรค ริน เคอร์
เป็ดที่กกรมสัตว์แพะทั่ว ๆ ไปเผชิญอยู่ก็คือ

๑. ขาดกำลังคน
๒. ขาดกำลังเงิน
๓. ขาดความร่วมมือของเจ้าของสัตว์
และ
๔. ความยากลำบากในการตั้ง วัคซีน
ซึ่งเป็นส่วนน้อย

ในปัจจุบันนี้ได้ มีความก้าวหน้า ในแต่
ละประเทศดังนี้

ใน พม่า ได้มีการระบาดของ โรคริน-
เคอร์เป็ดเกิดขึ้น ๓ ครั้ง ตั้งแต่ปี ๑๙๕๖
โดยเกิดขึ้นที่กตธา มีนาคม ๑๙๕๖ ชาเวโบ
พฤศจิกายน ๑๙๕๖ และคยูนฮตา กุมภาพันธ์
๑๙๕๗ แม้ว่าในส่วนอื่น ๆ กำจัดเจ้าหน้าที่
จะอยู่กระจายน้อยไป แต่ก็เป็นการยากที่
โรครินเคอร์เป็ดจะ ระบาด โดยมี ได้ถูก พบ

เห็นมากกว่า ๒ ปีครึ่ง ดังนั้นจึงมีเหตุผลพอเพียงที่จะเชื่อได้ว่า ขณะนั้นพระม่ายปอดออกจากโรคนี้จริง แต่อย่างไรก็ดีเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ห้องที่ได้เพิ่มจำนวนใช้ วัคซีนริน เดอร์เปดต์ชนิดม้ามพิษแพะชนทุก ๆ ปี และพยายามรักษาระดับภูมิคุ้มกันต่อโรคของสัตว์ในฝูง โดยฉีดวัคซีนอย่างกว้างขวาง ชนิดเซตต์คือเซตต์ได้ใช้วัคซีนประมาณ ๑.๒๕ ล้านโด๊ส ในปี ๑๙๕๗/๑๙๕๘ โดยเหตุที่ยังมี โรครินเดอร์เปดต์อยู่ในประเทศที่ โกลด์เคิงแถบ ตะวันตกเฉียงเหนือและตะวันตก จึงจำเป็นที่จะต้องทำการป้องกันให้แก่อัตว์เป็นแนวกว้าง จากชายแดนต่อไป ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงวิธีผลิตวัคซีนรินเดอร์เปดต์ชนิดกระต่ายอย่างแข็ง ในปี ๑๙๕๖ และได้ผลิตวัคซีนชนิดนี้ออกใช้ในปี ๑๙๕๗/๕๘ กว่า ๓๑,๐๐๐ โด๊ส เพื่อใช้ฉีดแก่กระบือซึ่งคิดโรคนี้ได้ง่ายกว่าในบางท้องที่ ผู้เชี่ยวชาญยังได้แนะนำ ให้ทำการปรับปรุงประสิทธิภาพของการเก็บวัคซีนชนิดม้ามพิษแพะซึ่งได้ปฏิบัติต่อมา ดังที่สำคัญที่สุดก็คือขณะนี้ ถ้าสงสัยว่าจะมี โรครินเดอร์เปดต์ระบาดชนกัควรรจะได้รับการชันสูตรยืนยัน

ประเทศไทย เนื่องจากมีการขาดแคลนกระต่าย ในปี ๑๙๕๐ จึงได้ทำการผลิตวัคซีนรินเดอร์เปดต์ชนิดกระต่ายในสุกรชน แต่เนื่องจากหากกระต่ายง่ายเข้าและความยากในการหาสุกรที่แพ้โรคเป็นจำนวนมาก ๆ

ทำให้ผู้เชี่ยวชาญจำต้อง แนะนำให้เปลี่ยนในวิธีผลิตวัคซีน ได้ทดลองทำในกระต่ายอยู่หลายรุ่น ในระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง สิงหาคม ๑๙๕๖ และภายหลังที่ได้ทดลองในห้องปฏิบัติการและในห้องที่ชั่วระยะเวลาหนึ่งก็ได้ใช้วิธีผลิตจากกระต่ายเป็นแบบอย่าง ในการผลิตต่อมา

ได้มีการระบาดของ โรครินเดอร์เปดต์มาจากชายแดนด้านกัมพูชา ๒ ครั้ง ในระหว่างที่ได้ปฏิบัติงานอยู่ ครั้งแรกในเดือนเมษายน ๑๙๕๖ และได้ถูกปราบปรามให้สงบ ๒-๓ เดือนต่อมาโดยวิธีธรรมชาติที่เคยปฏิบัติอยู่

การระบาดครั้งที่สองได้เริ่มขึ้น ในจุด ๒ จุดห่าง โกลด์กันในเดือน สิงหาคม ๑๙๕๘ และกุมภาพันธ์ ๑๙๕๘ ในท้องที่จังหวัดชายแดนจึงจำเป็นที่จะ ต้อง ฉีดวัคซีนกันเป็นการใหญ่ (ในปี ๑๙๕๘ ได้ฉีดโค ๒๕,๗๓๒ ตัว กระบือ ๓๗,๗๘๒ ตัว สุกร ๑๓,๕๘๓ ตัว) และผลสุดท้ายโรคได้สงบลงในเดือนธันวาคม ๑๙๕๘ การระบาดของโรคครั้งนี้เกิดจากไวรัสเดตรนหนึ่ง ซึ่งทำให้อัตราตายไม่มากนักในโคและกระบือ แต่รู้ดีกว่าทำให้สุกรติดโรคได้อย่างง่ายดาย

ภาย หลัง จากการ ปราบ โรครินเดอร์เปดต์ก็ได้มีการฉีดวัคซีน ให้ แก่สัตว์ใน รัศมี ๘ กิโลเมตร จากชายแดนประเทศกัมพูชา

โดยวิธีนี้ในปี ๑๙๕๕ ได้ฉีดวัคซีนให้แก่โค ๑๐๗,๘๘๒ ตัว กระจับปี่ ๑๕๑,๒๒๓ ตัว และ ตูกร ๗,๕๓๓ ตัว การสร้างแนวคุ้มโรคนี้ได้ ปฏิบัติตามข้อตกลง เนื่องจากการประชุมระหว่าง เจ้าหน้าที่ยุทธศาสตร์ไทยและกัมพูชา ที่ เมืองเดียมราฐ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๑๙๕๕ มีความลำบากในการ ปฏิบัติหน้าที่บาง ประการจึงไม่ได้ทำการ ฉีดวัคซีน ให้แก่ตูกร ใน บริเวณทั้งหมด

การปราบโรครินเคอร์เปสต์ในประเทศไทย ๒ ครั้งที่ผ่านมา และการฉีดวัคซีนเพื่อ สร้างแนวความคุ้มโรคชายแดนนี้ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินและอื่น ๆ จากองค์การบริหารวิเทศกิจของสหรัฐอเมริกา (UNITED STATES OPERATION MISSION)

ประเทศกัมพูชา การปราบโรครินเคอร์เปสต์ได้เป็นไปด้วยความลำบากยากเย็นมาก ประการแรกคือขาดกำลังคนทำงาน แต่ต่อมาค่อยยังชั่วเข้า เพราะได้ฝึกผู้ที่จะทำ หน้าที่ฉีดวัคซีนขึ้นมาปีละหนึ่งรุ่นทุกปี ประการที่สอง วัคซีนที่ทำจากอวัยวะที่ใช้ในปี ๑๙๕๕ นั้นมีราคาแพงและให้ความคุ้มโรค ภายในระยะเวลาอันสั้น ต่อมาได้แก้ไขในปี ๑๙๕๕ โดยใช้วัคซีนรินเคอร์เปสต์ชนิด กระจายอย่างแห้ง ซึ่งได้เริ่มทำในขณะ ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ไปเยี่ยมสถานปาสเตอร์ ที่กรุง พนมเปญในเดือนพฤศจิกายน ๑๙๕๖ ความ

ลำบากประการที่สามซึ่งมีความสำคัญที่มากกว่าในประเทศอื่น ๆ ก็คือ ชาวนาเจ้าของ ด้วัวส่วนมากมิได้ฉีดยาป้องกัน ในการ ที่จะ ฉีด วัคซีน ฉีดตัวของเขาเอง และเนื่องจากเหตุนี้จึง ละเอียดไม่แจ้งเวลาเกิดโรคระบาดขึ้น และ เวลาที่สัตว์แพทย์ท้องถิ่นออกไปทำการฉีด วัคซีนให้แก่สัตว์ในหมู่บ้านของคน ก็มักจะ ละเอียดไม่นำสัตว์ของตนทั้งหมดมารับการฉีด วัคซีนป้องกัน จึงเป็นผลให้มีโรคระบาดเกิดขึ้น เป็นบริเวณใหญ่ไต่บ่อยครั้ง ก่อนที่จะตรวจ พบ และเป็นการยากที่จะทราบว่าเป็นท้องที่ ไตโรคได้ดังบดงแล้ว

นอกจากความยากลำบากดังกล่าวแล้ว ก็ได้มีความก้าวหน้าพอควรดังเช่นที่เดียมราฐ มีอัตราของ โคกระบือที่ได้รับ การฉีด วัคซีน ป้องกันโรคสูง และในบางจังหวัดทางตะวันออกของแม่น้ำโขง และทิศเหนือของแกรนด์ ลัค (Grand Lac) ขณะนั้นนับว่าปลอดโรค ความก้าวหน้าดังกล่าวพอจะรวบรวม ได้ตาม ตารางในหน้าต่อไป

ด้วยความพยายามคิดค่อกันไป เชื่อว่า คงสามารถกำจัดโรครินเคอร์เปสต์ให้หมดไป จากประเทศกัมพูชาได้ เมื่อท้องที่ ๆ เกิดโรค ลดลงไปมากแล้วก็ควรจะเร่งระดมกำลังปราบ ใต้ในระยะหลังนี้ ประเทศเขมรได้รับความ ช่วยเหลือจาก องค์การ บริหาร วิเทศกิจ ของ สหรัฐอเมริกา (USOM) ในทางด้านการ

โรครินเคอโรเปสต์ในกัมพูชา

ปี	จำนวนครั้งที่โรคระบาด		จำนวนสัตว์ที่ได้ฉีดวัคซีนรินเคอโรเปสต์	
	๒ เดือนแรก	๒ เดือนหลัง	โค	กระบือ
๑๙๕๗	๕๙	๕๓	๙๖,๙๖๗	๓๐,๓๙๔
๑๙๕๘	๒๑	๒๐	๗๓,๔๗๗	๓๑,๔๙๗
๑๙๕๙	๒๙	๔	๑๕๗,๙๙๔	๔๓,๐๔๓
ถึงตุลาคม				

เงิน พาหนะ และอื่นๆ ซึ่งไม่มีใครได้รับผิดเท่าใดนัก

ประเทศเวียดนาม เมื่อผู้เชี่ยวชาญไปถึง ปรากฏว่าได้กำลังใช้วัคซีนรินเคอโรเปสต์ชนิดกระจายอย่างสด ในการฉีดวัคซีนให้แก่วัวอยู่แล้ว ในขณะที่เครื่องมือเครื่องใช้ ที่จำเป็นไปถึง ในเดือน พฤษภาคม ๑๙๕๙ ก็ได้ให้คำแนะนำในการใช้เครื่องมือ และก็ได้ เริ่ม ผลิต วัคซีน อย่าง แห้ง ชนิดที่สถานวิทยาคาสตร์ที่ไซ่ง่อน เมื่อต้นปี ๑๙๕๙ ผู้เชี่ยวชาญได้ไปสำรวจเยี่ยมเยียนที่ศูนย์การฉีดวัคซีนต่าง ๆ บ่อยครั้ง การปราบโรครินเคอโรเปสต์ได้ทำกันอย่างมีแบบแผนคิดค่อกันไป เมื่อประสิทธิภาพของวัคซีนได้แสดงออกมาให้เห็นว่า สามารถป้องกันมิให้สัตว์เป็นรินเคอโรเปสต์ตายได้เสียครั้งหนึ่งแล้ว ชาวบ้านก็ให้ความร่วมมือ ด้วยอย่างดี เขียมการวางแผนงานที่ดีและการโฆษณาที่ดี เป็น

ผลให้สามารถป้องกันโคและกระบือจากโรคได้กว่าร้อยละ ๙๐ ของจำนวนสัตว์ในแต่ละชายทะเล ความสำเร็จในการปราบโรคเห็นได้อย่างชัดเจนโดยที่ จำนวน ของการ ระบาดของโรคลดลง โรครินเคอโรเปสต์ได้ถูกกำจัดออกไปจากเวียดนามตอนเหนือ และตอนกลาง และเชื่อว่าหากว่าได้ทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรครินเคอโรเปสต์ในเวียดนามได้หมด ซึ่ง ได้เริ่ม ปฏิบัติ มา ตั้งแต่ กันยายน ๑๙๕๙ ประเทศเวียดนาม ทั้งหมด ก็จะปลอดจากโรครินเคอโรเปสต์ ประเทศอื่นที่เหมือนกันได้รับความช่วยเหลืออย่างดีเลิศในการเงิน ยานพาหนะ และเครื่องมืออื่นๆ จากยูซอม แผนโคดอมโบ (สหราชอาณาจักร), ใต้มอบ เครื่องทำแห้งให้หนึ่งชุด องค์การอาหารและเกษตรกรรมให้หนึ่งชุด ผู้เชี่ยวชาญได้ไปเยี่ยมประเทศลาวในเดือนมกราคมและกรกฎาคม ๑๙๕๙ ในหน

หลังนี้ได้ไปตามที่ชายแดนเขตติดต่อ กับ เวียดนาม กัมพูชา และประเทศไทยหลาย แห่ง จากการตรวจเย็บมนปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ได้ดูแลสุขภาพสัตว์อย่างใกล้ชิดเป็นที่พึงพอใจ หากว่ามีโรครินเคอร์เปสต์ระบาดเข้ามาแล้วก็จะตรวจพบ

เป็นที่น่าสังเกตว่าโคและกระบือของเอเชีย ยังอยู่ในเขตที่ ตะวันออกมากเท่าใด ก็ยังเพิ่มความแพ้ต่อโรครินเคอร์เปสต์มากขึ้นเท่านั้น อาทิเช่น ส่วนใหญ่ของ โค และกระบือ ในประเทศ อินเดีย สามารถที่จะใช้วัคซีน รินเคอร์เปสต์ชนิดมี้มพิษแพะ ฉีดให้โดยไม่เกิดปฏิกิริยารุนแรงหรือล้มตายเท่าใด ในพม่าก็เหมือนกัน วัคซีนรินเคอร์เปสต์ชนิดมี้มพิษแพะไม่ทำให้เกิดผลเสียร้ายแรง ประการใด ประเทศไทย สามารถใช้ วัคซีนรินเคอร์เปสต์ชนิดมี้มพิษแพะได้ผลดีแต่ในโค ถ้าหากว่าฉีดเข้าไปในกระบือแล้วจะเกิดปฏิกิริยาล้มตายมากจนไม่อาจจะใช้ในท้องที่ใด เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้วัคซีนต้องชนิด สำหรับโค และกระบือ จึงได้ใช้วัคซีนที่ทำจากเชื้อไวรัส ตูเรน นากามูระ สำหรับใช้ทั้งโคและกระบือ (ซึ่งเป็นวัคซีนรินเคอร์เปสต์ชนิดกระต่าย ผู้แปล) ปฏิกิริยาต่อวัคซีนชนิดนี้ในโคและกระบือ บางทีก็เกิดขึ้นเหมือน

กันแต่ไม่รุนแรง ไม่ได้ทำการทดลองวัคซีน รินเคอร์เปสต์ชนิดมี้มพิษแพะในประเทศกัมพูชา โดยเหตุที่ปฏิกิริยาต่อวัคซีนรินเคอร์เปสต์ชนิดกระต่ายมีก็จะอ่อนแอ ในประเทศเวียดนาม วัคซีนรินเคอร์เปสต์ชนิดกระต่าย ทำให้มีปฏิกิริยาในสัตว์ภาคใต้แต่เพียงเล็กน้อย แต่ตามชายฝั่งทะเลของแถบอินนาม (ทางเหนือ) นั้นโคและกระบือเป็นจำนวนมาก แสดงปฏิกิริยาค่อนข้างจะมาก เพราะหัดที่อยู่หน่วยที่แม่จะมีการแท้งลูกบ้างก็ตาม แต่สัตว์ส่วนใหญ่ก็หายอย่างรวดเร็ว และอัตราการตายก็ไม่สูง

ในเมื่อการสร้างความคุ้มโรครินเคอร์เปสต์ให้แก่โคและกระบือที่ได้ผลนั้น อาจจะทำให้ทั้งโดยการฉีด วัคซีนชนิดมี้มพิษแพะหรือชนิดกระต่าย แล้วแต่ความพอใจของแต่ละประเทศ การสร้างความคุ้มโรคให้แก่สุกรยังไม่เป็นผลนัก สุกรพื้นเมืองในประเทศไทย กัมพูชา และเวียดนาม มีการแพ้โรครินเคอร์เปสต์แตกต่างกันและไม่สามารถใช้ป้องกันโรคโดยใช้วัคซีนรินเคอร์เปสต์ชนิดกระต่ายได้ จากผลของการทดลองซึ่ง ดร. กิซึและสัตวแพทย์ชาวไทยผู้ร่วมงานของเขาปรากฏว่า สามารถที่จะใช้วัคซีน รินเคอร์เปสต์ชนิด กระต่ายผ่านไข่ (L.A) เพื่อฉีดป้องกันโรคใน

สุกรได้ แต่วัคซีนชนิดนี้เสื่อมคุณภาพง่าย ต้องใช้เก็บในที่เย็นจัดโดยใช้ dry ice ถ้าไม่มี dry ice ก็ไม่สามารถที่จะนำไป ใช้ใน ท้องที่ ๆ เข้าไปถึง ได้ โดยยาก ในบริเวณท้องที่หลายแห่งจึงจำเป็นที่จะต้องใช้วัคซีน เชื้อ ตาย ที่ทำจากอวัยวะแบบ จาโคโตต์ (JACOTOT)

ตั้งได้กล่าวมาแล้วพอจะเห็นได้ว่าภาวะของโรครินเคอร์เปสต์ในปลายปี ๑๙๕๗ นี้ วัคซีนเป็นอย่างมาก ประเทศพม่า ดาว และไทย ปลอดภัยจากโรคนี้และอาจจะมีโรคนี้ในตะวันออกเฉียงใต้ของประเศกัมพูชา และเวียดนามใต้ จีนแดงได้อ้างว่าปลอดภัยมาหลายปีแล้ว ภาวะของโรคในเวียดนามเหนือนี้ไม่ทราบได้ และจากภาวะเศรษฐกิจในเวียดนามเหนือและประเทศใกล้เคียงพอจะคาดคะเนได้ว่า น่าจะมีการติดต่อเคลื่อนย้ายสัตว์เข้าประเทศมากกว่าจะนำออก

โรครินเคอร์เปสต์นี้เป็นแก่หมู่น้ำ และสัตว์ป่าจำพวกสัตว์เคี้ยวเอื้องหลายชนิด การระบาดของโรคในสัตว์เหล่านี้มักจะระบาดไปอย่างรวดเร็วแล้วสงบไปเอง แต่เราจะต้องศึกษาในเรื่องนี้ออกมาก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเฝ้าระวัง สถานะการณ์ ใน ท้องที่ ๆ มีสัตว์ป่าอยู่ และต้องคอยสร้างภูมิคุ้มโรคให้แก่สัตว์เลี้ยงตลอด ระยะเวลา

เวลาจนกระทั่งเป็นที่ เชื่อแน่ว่า โรค ได้สงบไปแล้ว ควรจะฉีดวัคซีนให้แก่ลูกสัตว์เป็นเวลาสองปี เพื่อที่จะสร้างภูมิคุ้มโรคให้แก่ฝูงสัตว์ หรืออาจจะยืดเวลาออกไปอีกก็ได้

โรคปากและเท้าเปื่อย

โดยเหตุที่ว่า โคนม มีอยู่น้อยและเกือบจะไม่มีโคที่ให้นมมากทีเดียว โรคนี้จึงมีความสำคัญน้อยต่อชาวนาในบริเวณ อาเซียตะวันออกเฉียงใต้ นอกเสียจากว่าเกิดโรคระบาดขึ้นในเวลาที่เขาต้องการที่จะใช้โคและกระบือ เพื่อการไถนาโดยเหตุนี้จึงเป็นการยากที่จะให้ชาวนาเข้าใจถึงความต้องการที่จะให้รายงานใน เมื่อเกิดโรคระบาด ขึ้นและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของการกักกัน ส่วนในประเทศที่ต้องการ สัตว์ เป็นสินค้าออก โรคปากและเท้าเปื่อยจึงมีความสำคัญขึ้นมา เพราะตลาดค้าสัตว์ที่สุดมักจะอยู่ในประเทศที่ไม่ยอมรับสัตว์จากประเทศที่มีโรคนี้อยู่ ประเทศไทยสามารถรักษาภาคใต้ให้ปลอดภัยจากโรคนี้เป็นเวลาหลายปีมาแล้ว และส่งสัตว์จากภาคนี้ไปจำหน่ายยังมลายูและสิงคโปร์ซึ่งก็ปลอดภัยจากโรคนี้เช่นเดียวกัน

โดยเหตุที่โรครินเคอร์เปสต์ ได้ทำลาย

ชีวิตสัตว์เมื่อใดเกิดระบาดขึ้น ในปี ๑๙๕๕
 เดียวมากจึงทำให้โรคปากแฉะทำเปื่อยไม่ระ-
 บาดมากในประเทศลาวในระยะ ๒-๓ ปีที่
 แล้วมา โรคเคยระบาดข้ามแม่น้ำโขงมาดอง
 ครั้ง ครั้งหนึ่งใกล้กับเวียงจันทน์ อีกครั้ง
 หนึ่งใกล้ท่าแขก แต่ในแต่ละครั้งการควบคุม
 ของเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ได้ไม่ดี โรคจึง
 ระบาดไม่ได้ เพราะชาวบ้านขาดความสนใจ
 เจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ซึ่งมีอยู่จำนวนน้อยจึงไม่
 อาจทราบได้ว่ามีโรคที่ใดบ้าง ในส่วนที่อื่น ๆ
 ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังมีโรคปากแฉะ
 ทำเปื่อยระบาดอยู่เสมอ

ดังนั้นจึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่า การ
 โฆษณาเพื่อที่จะชักชวนให้ชาวนา เห็น
 ความจำเป็นในการปราบโรคปากแฉะ
 ทำเปื่อยนั้นเป็นของที่จะต้องรีบกระทำ
 ยิ่งทำได้เร็วเท่าใด การปราบโรคก็ยิ่ง
 จะเริ่มลงมือได้เร็วเท่านั้น

ในปัจจุบันนี้วัคซีนที่ใช้ ในการป้องกัน
 โรคปากแฉะทำเปื่อยก็มีราคาแพงมากจนไม่
 สามารถที่จะใช้ฉีดสัตว์อย่างกว้างขวางได้อีก
 ประการหนึ่งเชื้อไวรัสที่ทำให้เกิด โรคนี้ใน
 แถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็มีหลาย ไทป์
 จึงทำให้ปัญหายุ่งยากขึ้น (ปัจจุบันนี้
 ทราบแล้วมี ๓ ไทป์) การฉีดวัคซีนป้องกัน
 โรคให้แก่โคกระบือเป็นจำนวนมาก ๆ ด้วย
 วัคซีน ๓ ชนิดหรือบางที่มากกว่านั้นย่อมเป็น

การไม่สะดวกที่จะปฏิบัติในท้องถิ่น แม้ว่า
 วัคซีนจะมีราคาถูกก็ตาม ฉะนั้นควรใช้วิธี
 ปราบโดยค้นหาโรคและเมื่อพบแล้วก็กักกัน
 ต่อไป และเมื่อทราบไทม์ของไวรัสที่ทำให้
 โรคระบาดแล้วจึงฉีดวัคซีนให้แก่สัตว์ในบริเวณ
 รอบ ๆ ที่เกิดโรคระบาดเป็นวงล้อม เพื่อ
 กันการแพร่ของโรค ในฝูงที่เกิดโรคหรือ
 ในหมู่บ้านที่เกิดโรค ควรจะทำให้สัตว์
 ทั้งหมดติดโรคเสียโดยเร็วเพื่อย่นระยะ
 การเป็นของโรคสัตว์เข้า และควร
 ปฏิบัติจนกว่าจะมีวัคซีนเชื่อเป็นชนิด
 อ่อนซึ่งให้ผลบ้าง

ได้มีการทดลองทำให้สัตว์ติดโรค
 ในประเทศไทย ในปี ๑๙๕๖ และพบว่า
 แม้ว่าโคจะมีปฏิกิริยารุนแรงกว่า
 กระบือ แต่สัตว์ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้เกิด
 ผลเสียหายอย่างร้ายแรง ประการ ใด
 ครั้งหนึ่งที่ จ.ว. นครสวรรค์ได้พบว่ามี
 การระบาดของโรคซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัส
 คนละเสตรบนคนละฝั่งของแม่น้ำเจ้า
 พระยา แสดงให้เห็นว่าชนิดของไว
 รุสที่จะใช้ปลูก และ วัคซีนที่จะ ใช้จะ
 ต้องเลือกให้ถูกชนิดด้วยความ ระมัด
 ระวัง

การทดลองให้สัตว์ติดโรคเหล่านี้แสดง
 ให้เห็นถึงความผิดปกติของเชื้อไวรัส ปาก
 แฉะทำเปื่อยยด์เตรนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซึ่ง

ต่อมาการทดลอง ดร. ยีราด ก็ยืนยันเช่น
กัน) จากสัตว์ที่ได้ฉีดไวรัสเข้าตามใน
ขนาดมาก ปรากฏว่าสัตว์จำนวน ๒๕ ตัว
เกิดมีตุ่ม (vesicles) ขึ้นบนหนังในวันที่ ๔,
๑๓๐ ตัวมีขนในวันที่ ๗ ๑๗๐ ตัวมีในวันที่
๑๓, ๑๗๕ ตัวมีขนในวันที่ ๑๓ และในวัน
สุดท้ายนี้ปรากฏว่าสัตว์ ๑๓๗ ตัวเผดได้หาย
เรียบร้อยแล้ว การที่สภาพเกิดการเกิดขึ้น
อย่างช้า ๆ นี้ เป็นลักษณะของไวรัส
เสตรนเอเซียวัน ซึ่งไวรัสเสตรนโอ
หรือ เอ จะไม่มีลักษณะเช่นนี้ จึง
ควรเป็นที่น่าสังเกตในการปราบโรคไม่
ว่าโรคจะระบาดเองตามธรรมชาติ หรือ
ปลุกพืชให้เกิดขึ้น

เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบ
ลักษณะของการแพร่ กระจาย ของ เชื้อโรค ปาก
และเท้าเปื่อยไทร้ต่าง ๆ เพื่อที่จะทราบดูทาง
ที่คิดการระบาดของโรคผ่านบ่อย และ
เมื่อสามารถที่จะทำแผนที่ทิศทาง ของการ รั
บาดของโรคได้แล้ว ก็จะเป็นการง่ายที่จะ
วางแผนป้องกันโดยวิธีสร้างแนวความคุ้มโรค
(immune belt) หรือวิธีอื่นที่คล้ายคลึงกัน
ดังนั้นจึงควร สนับสนุน ให้ สัตว์แพทย์
ท้องถิ่นทำการเก็บ ตัวอย่าง อวัยวะจาก ที่
เกิดโรคทุกแห่ง เพื่อส่งมาแยกไทร้
พร้อมกับแจ้งที่ๆ เกิดโรคและวันที่เกิด
โรคให้ทราบด้วย

ผู้เชี่ยวชาญได้ใช้เวลาเป็นเดือนมากใน
ระยะแรกอยู่ในประเทศไทย เพื่อช่วยแนะนำ
การออกแบบ และหา เครื่อง มือเครื่อง ใช้ให้
สถานผลิตวัคซีนปากและเท้าเปื่อยที่หนองสา
หร่าย ซึ่งขณะนั้นได้เริ่มปฏิบัติงานแล้วภายใต้
การแนะนำทางวิชาการของ ดร. ยีราด ผู้
เชี่ยวชาญขององค์การอาหารและเกษตร ซึ่ง
ขณะนั้นสามารถแยกไทร้ของไวรัสได้ ใน
ประเทศไทยมีเชื้อไวรัสปาก และเท้าเปื่อย อยู่
๓ ไทร้ คือ O,A และ Asia ๑ เท่าที่ทราบ
ในขณะนี้ในประเทศพม่า กัมพูชา และ
เวียดนามมีแต่ไทร้ O เท่านั้น

การร่วมมือระหว่างประเทศที่ใกล้เคียง
ติดต่อกันนั้นเป็นของ จำเป็นในการ ปราบโรค
ปากและเท้าเปื่อย ขณะนี้ประเทศไทย
ต้องการความร่วมมือจากประเทศพม่าเพื่อที่
จะให้ทางภาคใต้ของ ประเทศไทย ปลอดภัย
โรคระบาด โดยพยายามกำจัดโรคระบาด
ในบริเวณแถบตะวันออกและตอน ใต้ของแม่น้ำ
สาละวิน เทือกเขาจากเหนือมาใต้ของ
ประเทศพม่า นั้น ช่วยกันมิให้สัตว์ผ่านเข้า
ออกนอกเขตจากทางช่องเขาบางแห่ง ซึ่งทำ
การปราบโรคปาก และเท้าเปื่อยใน บริเวณนี้
ง่ายกว่าบริเวณอื่นในประเทศนี้

โรคเฮโมรายิก เช็บติซีเมีย

ในทุกๆ ประเทศ ผู้เชี่ยวชาญ ได้ค้น

ดังนั้นให้มีการใช้วัคซีนป้องกันโรคเฮโมรายิก เช็บคิซึเมียที่คิด ควรจะได้ปฏิบัติงานที่ ดร. เบนได้มาช่วยในการปรับปรุงการผลิตวัคซีน ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นต่อไป การใช้ถึง เพราะที่ ดร. เบนประดิษฐ์ขึ้นพร้อมทั้งเครื่องมือที่ ดร. ดัคอนคิดแปดงชน ทำให้โคเซอ พาด์เตอเวลดตา เช็บคิก้า (Pastevrella septica) ที่เพาะขึ้นอย่างมากมายดี การทดลอง ในประเทศพม่าโดยใช้อาหารเลี้ยงเชื้อต่างๆ ชนิดปรากฏว่า อาหารเลี้ยงเชื้อที่ทาดิวนา ตาดกดูโค็ดมัดมกับเม็ดโดहितแตก (laked blood) กรองแล้วหนึ่ง และเติมคับอ่อนที่ย่อย แล้ว (autodigest) (อาหารเลี้ยงเชื้อนโค็ดคิต แผลงไปจากที่ ดร. ดัคอนแนะนำเล็กน้อย) ทำให้เชื้อเคิบโคโค็ดคิตที่สุด ถ้าใช้ทริบโคน (tryptone) ที่มีขายในท้องตลาดแทนคับอ่อน แล้วจะเพาะเชื้อขึ้นไม่ดีกว่า

การทดลองในประเทศไทย ปรากฏว่า สามารถที่จะเพาะเชื้อเช็บคิซึเมียขึ้นอย่าง ที่เพาะโดยใช้อาหารเลี้ยงเชื้อได้คับอ่อน ใน พม่า แต่ใช้อาหารเพาะเชื้อที่ ดร. เบนแนะนำ คือใช้ hydrolysed casein และ Yeast Extract แต่เวลาไปเพาะในพม่ากลับได้เชื้อ ขึ้นน้อยกว่าในประเทศไทย

เพื่อที่จะสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สัตว์อย่างรวดเร็ว อาทิเช่น เพื่อที่จะปราบโรคระบาด ดร. เบนได้แนะนำให้เติมสารส้มลงไป ใน วัคซีน

ซึ่ง ได้มีการทดลองวัคซีนที่ฆ่าโปนิน (saponin) และแบบของเดลปี (Delpy) ใน ประเทศกัมพูชา ผลปรากฏว่าวัคซีนชนิดนี้ ทำให้เกิดปฏิกิริยาอย่างรุนแรงตรง บริเวณที่ ฉีดในโคบางพวก และวัคซีนชนิดไม่เหมาะ ดังที่จะใช้โดยทั่วไปในแถบนี้ แม้ว่าจะ เป็นวัคซีนที่ให้ผลคุ้มกันเป็นอย่างดี ส่วนวัคซีนที่เติมสารส้มนั้นไม่มีปฏิกิริยา อย่างใดเลย ฉะนั้นจึงควรที่จะใช้กันโดยทั่วๆ ไป

การเผยแพร่ มีส่วนช่วย ในการปราบโรค

จากประวัติการณ์ที่ได้รับ จาก ท้องที่ แสดงให้เห็นความยากลำบาก ของ สัตว์แพทย์ ที่พยายามจะควบคุมโรคระบาดสัตว์ ใน ท้องที่ ซึ่งเจ้าของสัตว์ไม่เข้าใจว่า โรคระบาดนั้น คืออะไร ผู้เชี่ยวชาญได้เคยพบผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งลงโทษการตายของสัตว์ จากโรครินเคอริ เป็ดคั้นหมู่บ้านของเขาว่า เกิดจากเป็น เพราะผีต่างโกรธเคือง ถ้าหากเราจะขจัด ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์เสียได้ก็จะมิหวัง ที่จะให้เจ้าของสัตว์เข้าใจในคุณค่าของ วัคซีนและความจำเป็นในการที่จะต้อง กักกันสัตว์

วิธีที่จะขจัดความยุ่งยากดัง กล่าวนี้ วิธี หนึ่งก็โดยการสอนแบบง่าย ๆ เกี่ยวกับโรค ระบาดให้แก่เด็ก ๆ ในโรงเรียนของหมู่บ้าน

และโดยวิธีนี้จะช่วยเพิ่มความเข้าใจในเรื่อง
 ให้เด็กชนแก่คนรุ่นหลัง และเด็ก ๆ ก็จะเอา
 เรื่องนี้ไปพูดคุยกับพ่อแม่ของตน ซึ่งอาจจะ
 ได้ผลในทันทีบ้างถ้าจะได้มีการแจกจ่ายเอก-
 สสาร ที่บรรจุน้ำของบทรเย็นและมีภาพ
 แสดงที่ชวนดูประกอบ

ผู้เชี่ยวชาญได้จัดทำบทรเย็นสั้น ๆ เช่น
 วนชนชุดหนึ่งซึ่งได้แปลเป็นภาษาไทยพม่า
 ก็มีภาษาและเวียคนามแล้ว บริการเผยแพร่
 ของกระทรวงเกษตรเวียคนามได้จัดพิมพ์เอก-
 สสารดังกล่าวแล้วและกำลัง จะได้ จัดพิมพ์ ใน
 ประเทศไทยต่อไป ประเทศกัมพูชาได้แจก
 จ่ายบทรเย็นเหล่านี้ ไป ให้ครู โรงเรียน แล้ว
 เชื่อว่าพม่าก็จะจัดพิมพ์บทรเย็นนี้ในเวลาอัน
 ไม่ช้า ทุก ๆ ประเทศควรจะแจกจ่ายบทรเย็น
 นี้ไป ให้ได้มากมยูกุลกร หรือ องค์การอื่น ๆ
 เพื่อที่จะให้ประชาชนในชนบทมี ความรู้เกี่ยวกับ
 โรคสัตว์ด้วย

บทรเย็นเหล่านี้ได้จัดทำ ขึ้นเพื่อเป็นตัว
 อย่างในการเริ่มต้นของการแพร่ ความเข้าใจ
 ในความหมายของโรค บทรเย็นเหล่านี้ควร
 จะได้ รับการ ปรับปรุงและ เพิ่มเติม ให้ดีขึ้น
 ควรจะสังเกตด้วยว่า โดยเหตุที่ไม่
 ข้อแตกต่างระหว่างโรคระบาดของสัตว์
 และของคน ดังนั้นการให้ประชาชน
 ได้ทราบจึงเป็นประโยชน์ถึง ๒ ทางใน
 การเผยแพร่คราวเดียว

การชันสูตรโรค

ประวัติ ของ การปราบโรค มักชักกัน
 ดมัยแรกการสัตวแพทย์ในทวีปยุโรปก็มุ่งแต่
 จะปราบโรครินเคอร์เปสต์แต่อย่างเดียว แต่
 เมื่อโรครินเคอร์เปสต์ หรือโรคที่คล้าย ๆ
 อย่างอื่นถูกปราบให้สงบลง หรืออย่างน้อย
 ควบคุมได้แล้ว ก็พอที่จะทำการปรับปรุงพันธุ์
 สัตว์ใหม่ทั้งปริมาณ และคุณภาพดีขึ้นการ
 เติบโตของสัตว์ก็ เหมือนกันจะไม่สามารถ ปรับ
 ปรุงให้เจริญได้หากว่าไม่สามารถปราบปราม
 ควบคุมโรคที่ทำให้สัตว์ดังกล่าวตาย เป็นจำ-
 นวนมาก อาทิเช่น โรคนิวคาสเซิลและไข้คาส
 อุตสาหกรรมการ สัตว์ปีกจะ เจริญอย่าง รวดเร็ว
 ภายหลังจากที่ได้ปราบโรคดังกล่าวได้แล้ว

ทราบดีที่ยังมีโรครินเคอร์เปสต์ระบาด
 อยู่บ่อย ๆ การชันสูตรโรคนี้ก็จะไม่ยาก
 เย็นเท่าใดนัก แม้ว่าจะชันสูตรผิดว่าเป็น
 โรครินเคอร์เปสต์ก็ตาม แต่การปราบปราม
 ควบคุมดังเช่น โรครินเคอร์เปสต์นั้นก็ ไม่เป็น
 ภัยอย่างใด ทั้งนี้เพราะสัตว์ที่ได้รับการฉีด
 วัคซีนจะได้รับการป้องกันจากโรค ซึ่งอาจจะ
 เกิดขึ้นเมื่อใดก็ได้ ความจริงแล้วเป็นการ
 ดีที่ใน แถบ เอเชีย ตะวันออกเฉียง ใต้จะทำ
 การปราบปรามควบคุมโรคระบาดที่ ดังดียว
 เป็นโรครินเคอร์เปสต์ ดีเสียกว่าที่จะเสียภัย
 ให้โรคนี้กระจายแผ่กว้างไป ในขณะที่เดียว
 กันเมื่อสงสัยว่าจะมีโรครินเคอร์เปสต์เกิด ขึ้น

ในเขตที่ปลอดโรคนี้มานานและไม่ทราบต้น
 ตอก็ควรพยายาม ฆ่าสัตว์ และหาทางควบคุม
 คุมโรคโดยมีต้องระวัง ผู้เชี่ยวชาญ
 ได้ แนะนำ ให้ ทำการ ทดลอง ฆ่าสัตว์
 โดยวิธี Plate Diffusion test ของ ดร.
 ไวท์แก่ห้องปฏิบัติการของทุก ๆ ประ-
 เทศมาแล้ว คงได้ผลบวกแต่ที่ใน
 ประเทศไทย วิธีฆ่าสัตว์นั้นที่ใดผิดที่
 ใดก็อีกวิธีหนึ่ง คือการนำกระต่ายไปที่ ๆ เกิด
 โรคส่งตามตัว แล้วฉีดด้วยโลหิตหรือต่อม
 น้ำเหลือง จากสัตว์ป่วย หรือตาย และส่งกระ-
 ต่ายมาห้องปฏิบัติการ กระต่ายดังกล่าวเมื่
 จะไม่แสดงอาการภายหลังที่ได้ฉีดเชื้อไว
 รัสจากท้องที่ก็ตาม แต่ก็อาจจะฆ่าสัตว์
 ทราบภายหลังได้โดยการฉีดพิษทับด้วยไวรัส
 ด้เตรนนากรมุระ ๓ ดิบห้าวันต่อมา การ
 ทดลองทางห้องปฏิบัติการอื่น ๆ อาทิเช่น
 Complement fixation Test ของนากามุระ
 และอิชิอิ และ Neutralization ของไวรัสด์
 วินเคอร์เปดส์ชนิดกระต่ายผ่านไข่ (L A)
 ในไข่ก็คงยังใช้กันอยู่ แต่ไม่ใคร่สะดวกนัก
 เพราะความจำเป็นที่จะ ต้องทดสอบ มิได้เกิด
 ขึ้นบ่อยนัก การทดสอบเหล่านี้จึงมิได้ทำกัน
 เป็นประจำในสถานวิทยาศาสตร์

การปราบโรคที่ฆ่าสัตว์มาก ๆ อาทิ
 เช่น โรคริ้นเคอร์เปดส์ให้หมดไปทำให้มี
 สัตว์เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็น

การง่ายที่จะปรับปรุงคุณภาพ แต่ก็จำเป็น
 ผู้ปัญหาในทางสัตวแพทย์อย่างใหม่ อีกหลาย
 ประการ ประการแรกที่สำคัญก็ค่อมสัตว์
 มากเกินไป แม้ว่าจะเป็นเวลาอีกนานและ
 คุ้มเหมือนอย่างนี้ไม่มี อันตรายแท้จริง ในขณะ
 นี้แต่อันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นโดยสัตว์ต้นจำนวน
 น้อยมากและยากที่จะแก้ไข ควรจัด
 สอนวิธีจัด ทุ่งหญ้าที่ ดี ใน เขตต์ แหล่ง
 เลี้ยงสัตว์เสียตั้งแต่บัดนี้ และส่งเสริม
 ให้ขายสัตว์ที่เหลือใช้เสีย การระบาย
 สัตว์เกินต้องการ นับเป็น ที่จะ ต้อง หา
 ตลาดค้า สัตว์ ใหม่ ไม่ว่าจะ เป็น ตลาด
 ภายในประเทศหรือนอกประเทศ ควร
 จะได้เริ่มโฆษณาเดี่ย แต่บัดนี้ถึงมดเดี่ย ของ
 การเลี้ยงสัตว์เกินต้องการ และอาจจะกิน
 เวลาสักหน่อยที่จะ ชักชวน ให้ชาวนา ในบาง
 เขตต์ได้เห็นคล้อยว่า ดินที่ปลูกหญ้านั้นจะ
 เลี้ยงสัตว์ได้เพียงจำนวนจำกัดเท่านั้น หาก
 เลี้ยงมากเกินไปแล้ว จะเป็นการทำลาย
 ประโยชน์ของที่ดินนั้นเดี่ย

การที่สัตว์เลี้ยงเพิ่ม จำนวนจน จนหนา
 แน่น อาจจะทำให้ความยุ่งยากอื่น ๆ มากอีกด้วย
 อาทิเช่น จะมีอันตรายเพิ่มมากขึ้นจากพยาธิ
 และจากการขาดแคลนอาหารบางอย่าง การ
 นำพันธุ์สัตว์แปลก ๆ เข้ามาใหม่อาจจะติด
 โรคซึ่งสัตว์ในท้องที่ไม่เป็นอันตรายเลยได้ง่าย
 สัตว์แพะของที่ ซึ่งเคยรู้จักโรคริ้นเคอร์เปดส์

แตะเฮโมรายิก เชื้อคิซึเมียในอดีตเป็นอย่างดี
ก็ยังคงคาดไม่ได้ว่าจะอาจแก้ไข้ปัญหา
ใหม่ ๆ ที่เขาจะต้องประคับประคอง

เรายังทราบกัน เป็นส่วน น้อย ถึง
สาเหตุที่สำคัญ ๆ ที่ก่อให้เกิดการล้ม
ตายในสุกรและเป็ดไก่ ถ้าหากสุกร
ตายเป็นจำนวนมาก นอกจากจะตรวจ
พบเชื้อพาสาเจอเรลล่าในโลหิตมาก ก็
มักจะรายงานว่าเป็นอหิวาต์สุกร แต่
เราไม่ทราบว่ามีโรคระบาด เช่นว่านี้เป็น
อหิวาต์สุกรจริง ๆ สักกี่ราย ในยุโรป
นั้น การ ชันสูตรโรค อหิวาต์สุกรที่ แน่
นอนนั้นไม่ใช่เรื่องที่ทำกันได้ง่าย ๆ การ
ชันสูตรแตะเป็ดไก่มาก ๆ นั้น มักจะมีปัญหา
ในเรื่องอาหาร ทั้งนี้เพราะตัวมันใหญ่ต้อง
ชันสูตรด้วยอาหารผสม

ปัญหาในเรื่องการ ชันสูตรโรค ก็
จะเพิ่มความยุ่งยากมากขึ้น ในเมื่อสัตว์
ที่มีพันธุ ดินขนนนมราคาสูงชัน ความ
ต้องการที่จะมีการ ชันสูตรโรคที่ได้ผล
แน่นอน และรวดเร็วก็จะเพิ่มความ
สำคัญมากขึ้น ความสะดวกในการชัน
สูตรโรคใน สถาน วิทยาศาสตร์มีอยู่แล้ว ใน
ประเทศพม่า ไทย กัมพูชาและเวียดนาม แต่
สัตวแพทย์ที่ทำหน้าที่ ในสถาน วิทยาศาสตร์ ก็
มีโอกาสด ที่จะ ออก ไป ยัง ที่ เกิด โรค ได้ น้อย
เพราะยังมีหน้าที่อื่นที่จะต้องกระทำอีก อีก

ทางหนึ่งสัตวแพทย์ท้องถิ่นก็มักจะใช้ ประโยชน์
จากสถานวิทยาศาสตร์น้อยเกินไป เพราะ
เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก บางที่
สัตวแพทย์ท้องถิ่นก็เชื่อว่าตนรู้ คำตอบ
แล้ว หรือไม่ยอมเสียหน้ามาขอความ
ช่วยเหลือ ในบางประเทศถึงกับมีการ
ผิดใจกันระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ

ดังนั้นจึงควรจะจัดตั้งหน่วยสัตว
แพทย์ สอบสวนขึ้นใน แต่ละ ประเทศ
เพื่อช่วย และให้คำแนะนำแก่สัตว
แพทย์ในท้องถิ่น เมื่อเผชิญกับกรณีที่
สัตว์เกิดเจ็บป่วยหรือ ล้มตาย อย่างผิด
ปกติ แม้ว่าสัตวแพทย์สอบสวนเหล่านี้ต้อง
อาศัยความสะดวกจาก ห้อง วิทยาศาสตร์ ใน
ปฏิบัติหน้าที่ของตนก็ตาม แต่หน้าที่ประการ
แรกที่สำคัญก็คือ ติดต่อกับสัตว
แพทย์ท้องถิ่น และควรจะเป็นส่วนหนึ่งของ
สัตวแพทย์ท้องถิ่นที่ชนคอหัวหน้าคนเดียวกันและ
จำเป็นที่จะต้องอยู่ในท้องถิ่นที่เป็นส่วนใหญ่ ใน
ระยะแรกความสะดวกจากห้อง ปฏิบัติการจะ
ได้รับโดยการประสานงาน ที่ระหว่างสัตว
แพทย์สอบสวนกับ สัตวแพทย์ ในห้อง ปฏิบัติ
การ แต่ระยะหลังต่อมาควรจะได้จัดตั้งสถานี
ชันสูตรสาขาขึ้น การจัดตั้งบริการสอบสวน
ทางสัตวแพทย์ชนนี้ จำต้องเสียเวลาดำเนิน
แต่ก็ควรจะได้เริ่มสร้างขึ้นมาตั้งแต่บัดนี้

อหิวาต์สุกร

ได้เคย แด่คงวิธี ทำวัคซีน อหิวาต์สุกร ชนิดเชื้อเป็นอย่างแห้งแล้วในประเทศ พม่า กัมพูชา และเวียดนาม โดยใช้ไวรัสสดตรอน เอต. เอฟ. เอ. (SFA) ในปี ๑๙๕๖ วัคซีน ชนิดนี้ได้ผลิตใช้ใน ประเทศไทยมานานแล้ว และในปี ๑๙๕๘ ความต้องการที่จะใช้ใน ท้องที่ใดเพิ่มขนจากเดือนละ ๒๐,๐๐๐ โด๊ส เป็นเดือนละ ๓๐,๐๐๐ โด๊ส การใช้วัคซีน ชนิดนี้มักใช้แก่สุกรซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๓ เดือน ขึ้นไป วัคซีนชนิดนี้ปลอดภัยแก่การ ใช้สร้างภูมิคุ้มโรคในท้องที่ ได้ทำการทดลอง การใช้วัคซีน ชนิดนี้ใน ประเทศ พม่า แล้ว ปรากฏผลเช่นเดียวกับที่ประเทศอื่น ๆ ใน บางครั้งเกิดมีปฏิกิริยาอย่างรุนแรง และอาจ มีกรรมตายบ้าง ดังนั้นจึงควรระมัดระวัง เป็นอย่างมากหากจะเอาไป ฉีดโดยทั่ว ๆ ไป โดยเหตุที่ว่าวัคซีนชนิดนี้สร้างภูมิคุ้ม โรคได้ อย่างดี จึงเหมาะที่จะใช้ฉีดให้แก่สุกร พันธุ์ของรัฐบาดก่อนที่จะจำหน่ายให้แก่ประ ชาชน เพราะหากมีการตายเกิดขึ้นก็จะเป็น การสิ้นเปลืองของ รัฐบาดแต่ เพียงส่วน น้อย เมื่อเทียบกันกับ หากเมื่อชาวนาที่ยากจนซื้อ ไปแล้วเกิดตายขึ้น

ถ้าหากจำต้อง ผลิตวัคซีนที่มี ประสิทธิภาพดีออกใช้แล้ว ไม่มีปัญหาเลยว่าจะต้อง

ไม่ต้อง ใช้วัคซีนอหิวาต์สุกรชนิดครีตตัดใจ โอเด็ดซึ่งมีราคาแพงมากทำให้ไม่สามารใช้ ปรามโดยทั่ว ๆ ไปได้ ทั้งจะมีปัญหายุ่งยาก เกี่ยวกับการทำวัคซีนชนิดนี้ใช้อีกด้วย

ไม่ควรที่จะลงมือ ปรามปรามโรค อหิวาต์สุกรเป็นการ ใหญ่จนกว่าจะ ได้ ทราบ สถานะ การณ์ที่ แท้ จริง ของ โรค อหิวาต์สุกรให้มากกว่านี้ จริงอยู่โรค อหิวาต์สุกรอาจมีระบอบอยู่บ้าง แต่ก็ ไม่ลุกลามใหญ่โตดังที่ สัตวแพทย์ บาง หน่วยคาดคิดในขณะนี้

โรคไก่

ความดำเ็จอันเกิดจากการที่ ดร.แดง คาร์ดเคอร์รี่นำเชื้อไวรัสนิวคาสเซิลเด็คตรอน เอฟ และเชื้อไวรัสมีตาเซ็คตรอนเวบบริดจ์มาทำเป็น วัคซีนชนิดเชื้อเป็นในประเทศไทย ทำให้ผู้ เชี่ยวชาญ แนะนำ ให้สถาน วิทยาศาสตร์ ใน พม่า กัมพูชา และเวียดนามผลิตวัคซีนดัง กล่าวด้วย เชื้อทั้งสองชนิดนี้เหมาะกับ ไก่อายุวันเดียว และโดยเหตุที่โรคทั้งสองชนิดนี้มีอยู่แพร่หลายโดยทั่ว ๆ ไป ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงจำเป็น ที่ผู้เลี้ยงจะต้องสร้างความคุ้มโรคให้แก่ ไก่เสียในระยะแรกเท่าที่ทำได้ เพื่อ ป้องกันความเสียหาย ได้มีการเพิ่มการใช้

วัคซีนทั้งต้องชนิดนั้นหรือในททุก ๆ ประเทศและในประเทศพม่า ได้มีการใช้วัคซีนดังกล่าวนี้เพื่อช่วยเพิ่มความคุ้มกันโรคนี้ความเช็ดให้แก่ไก่ใหญ่ด้วย

ไม่มีข้อขัดข้อง ในทางเทคนิค ในการผลิตวัคซีนเหล่านี้เป็นจำนวนมาก ๆ นอกเสียจากว่าได้พบว่า หากผ่านเชื้อไวรัสฝักดาชไปไก่ไข่ (chorio allantois) เพียง ๒-๓ ครั้ง เชื้อไวรัสนั้นอาจจะหมดคุณลักษณะที่จะสร้างภูมิคุ้มกันโรคได้ (antigenicity) แต่อาจจะแก้ไขได้โดยเก็บเชื้อที่ไข่เป็นต้นตอ (seed material) ไว้เป็นจำนวนมาก ๆ เพื่อใช้ทำวัคซีนโดยผ่านเชื้อให้ น้อยครั้ง ที่สุดเท่าที่จะทำได้ จากประสบการณ์ที่ได้รับในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่พอจะยืนยันการค้นพบในแอฟริกาตะวันออกและที่อื่นว่า ในประเทศที่ฝักดาชไก่อระบาดอยู่โดยทั่ว ๆ ไปจะใช้วัคซีนชนิดฝักดาชนกพิราบ (Pigeon pox) เป็นเครื่องสร้างภูมิคุ้มกันโรคไม่ได้

ในขณะที่ใช้วัคซีนนี้ความเช็ด และฝักดาชไก่อสร้างภูมิคุ้มกันโรค ให้แก่ไก่ พันธุ์ดีในฟาร์มเลี้ยงไก่เป็นจำนวนมาก การที่จะขยายความช่วยเหลือนี้ไปให้ไก่ตามชนบทนั้นขึ้นอยู่กับสถานะของสัตว์แพทย์ และการอบรมให้ชาวบ้านได้รู้ถึง คุณประโยชน์ ของ วัคซีนเหล่านี้ ในมลายูได้เริ่มงานนี้ไปไกลและหวัง

ประเทศอื่นคงจะได้จัดการให้มีการฉีด วัคซีนให้แก่ไก่ชาวบ้านในไม่ช้า

โรคพิษสุนัขบ้า

แม้ว่าโรคพิษสุนัขบ้าจะไม่เกี่ยวกับงานขององค์การอาหารและเกษตรโดยคราก็ตาม แต่รายงานในเรื่องโรคระบาดของแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะไม่สมบูรณ์หากจะไม่กล่าวถึงโรคระบาดนี้ซึ่งมีอย่างแพร่หลายและสำคัญที่สุดโรคหนึ่งในบางประเทศ เช่น ประเทศไทย โรคพิษสุนัขบ้านี้เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข แต่บางประเทศเช่นกัมพูชาเป็นหน้าที่ของสัตวแพทย์ความยุ่งยากเกิดขึ้นจากการปล่อยให้ มีสุนัขไม่มีเจ้าของ เป็นจำนวนมาก ๆ ในเมืองซึ่งอาจจะเกิดเป็นอันตรายต่อสุนัขมีเจ้าของได้ ซึ่งสัตวแพทย์ควรจะสนใจ โรคพิษสุนัขบ้าและการปล่อยให้สุนัขไม่มีเจ้าของนั้น อาจจะกำจัดเสียได้ ดังที่มลายูเคยกำจัดมาแล้ว แต่จะต้องโฆษณาชักชวนก่อนที่จะลงมือดำเนินการ ในประเทศใด ๆ ก็ตามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไม่ควรจะให้เสียโอกาสในการโฆษณา ไม่ว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบในการให้ความรู้แก่ประชาชนก็ตาม ถ้าหากสัตวแพทย์ แพทย์หรือประชาชน ซึ่งเข้าใจ ใน สถานะ การณ์นี้ จะ ช่วยกัน

เผยแพร่ข้อเท็จจริงก็ได้ผลพอ มีคำว่า
เจ้าหน้าที่ในเมืองใหญ่ ๆ จะดำเนิการ
ปฏิบัติที่ตองการ อาทิเช่นในกรุงเทพ ฯ ย่าง
กุ้ง ไช้่งอนและเมืองเด็ก ๆ บางเมืองในเวียต
นาม

โรคเบ็ดเตล็ด

เมื่อสถานการณ์เกี่ยวกับโรคกินเคอร์
เบ็ดเตล็ดและโรคระบาดที่มีความสำคัญอื่น ๆ คื
ชัน ก็ควรจะได้นใจโรคที่มีความสำคัญ
รองลงมาบ้าง อาทิเช่น โรคบรูเซลโดซิด
วัณโรค เบลโตดไปโรซิด

เมื่อผู้เชี่ยวชาญ ได้มาถึง ประเทศไทย
ในปี ๑๙๕๖ คุณมีความรู้สึกเป็นห่วงเรื่องโรค
บรูเซลโดซิดในสุกรมมาก จากการทดสอบ
เป็นประจำ และฆ่า ตัวที่เป็นโรค ทำให้
สามารถ กำจัด โรคนี้ในสุกร ของ สถาน
บำรุงพันธ์สัตว์ของรัฐบาลได้ และก็ได้
พยายามคิดตามทดสอบตามฟาร์มของเอกชน
ด้วย จึงเป็นที่เชอได้ว่าโรคนี้จะไม่เป็นที่ขด
ขวางคือโครงการเลี้ยงบำรุงพันธ์สุกรของรัฐ
บาด แต่อย่างไรก็ตามควรที่จะได้เฝ้าระวัง
สถานการณ์ และทดสอบสุกรทั้งหมดใน
ฟาร์ม ซึ่งทำการจำหน่ายหรือแจกสุกรพันธ์
เป็นประจำ ในเวียตนามผลของการทดสอบ
สุกรในสถานบำรุงพันธ์ของรัฐบาลปรากฏว่า
ไม่มีโรคนี้

ควรจะเข้าใจถึงทฤษฎีของการใช้วัค-
ซินบรูเซลโดซิดสเตอร์น ๑๙ ในโคเมื่อมีโรค
บรูเซลโดซิดในอัตราก่อนข้างจะต่ำ การ
ใช้วัคซินสเตอร์น ๑๙ นี้เป็นวิธีที่ผิด ในกรณี
เช่นนี้ควรจะเลิกควบคุมโรคโดยวิธี ทดสอบ
และทำลายควัวที่เป็นโรค ผลของการทดสอบ
ใน ประเทศไทย ปรากฏว่า ใน โค
และกระบือ โรคนี้มิ ได้ระบาด ออก ไป
อย่างกว้างขวาง

ถ้าหากว่ามีอัตรากการ เป็นโรค บรูเซล
โดซิดมีประมาณ ๒๐-๓๐ เปอร์เซ็นต์ นั้น
แหละ จึงควรที่จะใช้วัคซินสเตอร์น ๑๙ และ
ควรใช้ฉีดบ้องกันให้แก่วัวโคเท่านั้นถ้าไม่ถึง
เวลาที่ว่าการควบคุมโดยวิธีทดสอบและฆ่าจะ
เป็นการประหยัดกว่า การผลิตวัคซินสเตอร์น
๑๙ นี้ต้องอาศัยความระมัดระวังในการผลิต
และทดสอบมาก หากว่าต้องการใช้เป็นจำ
นวนน้อย ๆ แล้วควรจะตั้งวัคซินสเตอร์น ๑๙
ชนิดแห้งเข้ามาใช้ดีกว่าที่จะผลิตขึ้นใช้เอง

วัณโรคเป็น อีกโรค หนึ่ง ซึ่ง ต้องการ
ทราบความรู้โดยด่วนอีกมาก จากผลของ
การทดสอบโดยวิธีเปรียบเทียบ ดังตามครึ่ง
ในประเทศไทยและประเทศพม่า ปรากฏว่า
ในโคไม่มี ปฏิกริยาที่ไม่แน่นอน (non
specific) ในระยะนี้ไม่ควรที่จะทำการ
อย่างอื่น นอกจากทดสอบโดยวิธี
เปรียบเทียบ และ เลือก ฆ่าตัว ที่ แสดง

ปฏิกิริยา เพื่อทำการตรวจหาอย่างละเอียด เพื่อที่จะเพิ่มความรู้ให้มากขึ้นในเรื่องความแตกต่าง ระหว่างปฏิกิริยาหลาย ๆ ชนิด ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านผลปฏิกิริยาจะเพิ่มพูนมากขึ้น

บางที่มี เชื้อทน กรด (acid fast organisms) เป็นจำนวนมากในค่อมน้ำเหลืองที่วอมของโคพอร์ซึบในประเทศพม่า ค่อมน้ำเหลืองเหล่านี้มักจะมีเม็ดขนาดใหญ่ แข็งดีเทาเหลือง ซึ่งคล้ายกับเม็ดของวัณโรคในโคของยุโรปโดยทั่วไป เชื้อเหล่านี้สมควรที่จะได้ศึกษาในทางแบคทีเรียวิทยาโดยละเอียดต่อไป

ความรู้เกี่ยวกับโรค เด็บโตสไปโรซิดในโคและสัตว์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีอยู่น้อยมาก บางทีอาจจะมี serotypes อื่นนอกเหนือจาก L. pomona และจะมีประโยชน์มาก หาก จะ ได้ มี การ ทดสอบ เป็น หมู่ (group test) คล้ายวิธี sensitized erythrocyte lysis test ดังที่ทำการตรวจชันสูตรโรค เด็บโตสไปโรซิด ในคน ในประเทศออสเตรเลีย ความยากลำบากเบื้องต้นในการเพาะเชื้อเด็บโตสไปโรซิดได้รับการแก้ไขได้แล้วในประเทศไทย และงานอันนี้ควรที่ควรปฏิบัติต่อไป แม้ว่าจะถือเสียว่าการทดสอบเช่นนี้ในสัตว์ได้ผลน้อยกว่าในคน แต่ก็จะอาจจะใช้กันกรองเพื่อลดจำนวน ตัวอย่างที่

จะต้องทดสอบกับเชื้ออันมาก ภายหลายวิธี โดยวิธี agglutination lysis tests เมื่อมีทราบเชื้อชนิดที่ serotype ใด ๆ มากแล้ว การสำรวจก็อาจจะทำได้โดยวิธีธรรมดาพิจารณาจากผลที่ได้รับ จาก ที่กอง วิชาการได้ทำการสำรวจ อันเป็น จำนวน ไม่นานนัก เมื่อเร็ว ๆ นี้รู้สึกว่าจะมี L. pomona ไม่มีความสำคัญในการก่อให้เกิดเป็น โรคใน ประเทศไทย เท่าใดนัก

ความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านโรคระบาดสัตว์

หน้าที่ ๆ สำคัญที่สุดที่ผู้เชี่ยวชาญได้รับมอบหมายก็คือ พยายามให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการ ปราบโรค รินเคอร์เปสต์ โดยการไปเยี่ยมเยียนประเทศต่าง ๆ บ่อยครั้ง เชี่ยวชาญสามารถ แจง ให้ หัก หน้าที่การ สัตวแพทย์ของประเทศต่าง ๆ ทราบถึงภาวะแน่นอนของโรคในประเทศข้างเคียง

จากที่ ได้มี การ ประชุม ใน กรุงเทพฯ เมื่อปี ๑๙๕๕ ได้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ สัตวแพทย์ระหว่างประเทศอีก หลายครั้ง เพื่อ ประสานงาน ภายหลังที่ได้มีการประชุม FAO/OIE เกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ที่โตเกียวในเดือนธันวาคม ๑๙๕๖ ได้มีการประชุม

ระหว่างผู้แทนจากประเทศ ดาว กัมพูชา และเวียตนามที่พนมเปญ ในเดือนธันวาคม ๑๙๕๗ ได้มีการประชุมย่อยเพื่อปรึกษา สถานการณ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา ที่ปอยเปต ค่อม่ามีการประชุมที่เสียมราฐ อีกในเดือนกุมภาพันธ์ ๑๙๕๘ ระหว่างผู้แทน ประเทศทั้งสอง

แม้การประชุมเช่นเหล่านี้จะได้ประโยชน์ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าจะได้ประโยชน์มากกว่าและถูกกว่า หากว่าจะได้ มีการ พบปะหา รือกันอย่างไม่เป็นทางการบ่อย ๆ ที่ บริเวณชายแดน หากได้จัดให้ในขณะที่ ตรวจหน้าที่ตามปกติ อธิบดีของทั้งสอง ประเทศพบกันบริเวณใกล้ชายแดน เพื่อ ที่จะได้ปรึกษาหารือ ในปัญหาที่สนใจร่วมกัน ก็จะช่วยขจัดความสงสัยว่าจะมี อะไร เกิดขึ้น ในเขตแดนตรงข้าม และการค้นหาพาท กันฉันทมิตรบ่อย ๆ นั้นจะทำให้เกิดความเชื่อ ถือซึ่งกันและกันมากเดี่ยกว่าการ ประชุมเป็น ทางการ

การแตกข่าวการระบาดของ ริน เฮอร์- เปสต์ก็ใกล้ชายแดนซึ่งกันและกันโดย ทางโทร เชนนั้นได้กระทำอยู่ในหมู่ประเทศที่เกี่ยวข้อง ส่วนรายงานภาวะของโรคก็ได้แตกเปลี่ยนผ่าน ทางทูตกันเป็นประจำ เป็นที่น่าเสียดายที่ รัฐบาลปากีสถาน ตะวันออก มิได้ ปฏิบัติตาม แม้ ว่าพม่าจะส่ง รายงาน ดังกล่าว ให้อินเดีย และปากีสถาน เป็นที่หวังว่าภายในอนาคต ที่ใกล้คงจะจัดให้มีการแตกเปลี่ยน รายงาน โรคระหว่าง จีนแดงและเวียตนามเห็นอกกับ ประเทศอื่น ๆ ที่มีชายแดนร่วมกันทางใต้ มี พม่า ดาว และเวียตนามได้

ระบบการของการแตกเปลี่ยน ความรู้ ในเรื่องสถานะโรครินเฮอร์เปสต์โดยทางโทร เชนนั้น ควรจะปฏิบัติต่อไป ตามเดิม และควร จะพิจารณาขยายการแตกเปลี่ยนรายงานนี้ไป ถึงโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคคืดค้อ อื่น ๆ ซึ่งเกิดขึ้นภายในระยะ ๕๐ กิโลเมตร จากพรมแดนด้วย

หนังสือพิมพ์สัตว์แพทย์สาร จะออกตามกำหนดเวลาโดยสม่ำเสมอ ก็โดยความ อนุเคราะห์ของบรรดาสมาชิก ซึ่งมีทางทำได้โดยการร่วมมือกันเขียนบทความ ตำระคดี ในหน้าที่การงานของท่านส่งไปยังบรรณาธิการตั้งแต่บัดนี้ บทความต่าง ๆ จะเป็น ประโยชน์แก่สมาชิกทั้งหลายหรือเป็นวิทยาทาน - บรรณาธิการ